

SLOVENSKI GLAS

(LA VOZ ESLOVENA)

V A R O Č N I N A :
En uno año \$ 8.—
En pol. leta \$ 5.—
En monedero 2 dolarja
Posamezna štev. 20 cts.

PERIODICO QUINCENAL DE LA COLECTIVIDAD ESLOVENA (YUGOSLAVA) PARA TODA
SUD AMERICA

REGISTRO NACIONAL
DE LA PROPIEDAD
INTELLECTUAL
No. 297218

CORREO ARGENTINO
Sucursal 19

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3159

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 1551

LETO (AÑO) IV.

BUENOS AIRES,

8 DE MARZO, AÑO DEL LIBERTADOR GENERAL SAN MARTIN, 1950

Núm (Štev.) 45

ZLOM GOSPODARSKE Jugoslavija se spreminja v BLOKADE JUGOSLAVIJE moderno industrijsko državo

Vlada FLRJ je v zadnjih mesecih sklenila več trgovinskih dogovorov z raznimi državami. Posebno pa je našla trgovinskega dogovora med vlado FLR Jugoslavije in Velike Britanije. Tuje agencije, tisk in radio so posvečali številne komentarje podpisu dogovora poudarjajoč njeno gospodarsko važnost za obe državi.

Ko je komentiral važnost angleško-jugoslovanskega trgovinskega dogovora v odnosu z naporom voditeljev ZSSR in drugih kominformističnih voditeljev, da bi gospodarsko udušili Jugoslavijo, je ugotavljal londonski radio sledče: Kominformistične države Vzhodne Evrope so morale v svojih gospodarskih odnosih ostati v mejah, ki jih je določila Moskva. V tem letu je Sovjetska zveza zahtevala od kominformističnih držav, naj znižajo na minimum svoje trgovinske odnose z Jugoslavijo. Trgovinski dogovor z Veliko Britanijo, se poudarja v Londonu, domaga Jugoslaviji upirati se gospodarski blokadi in čuvati njeno neodvisnost. Londonski radio je poudaril, da je Jugoslavija odkrito sporočila, da dogovor ne zmanjšuje njene neodvisnosti. S podpisom tega dogovora in drugih pred kratkim sklenjenih dogovorov — je končno dejal londonski radio — se Jugoslavija ne podreduje Ameriki ali Veliki Britaniji. Nasprotno, ostaja popolnoma socialistična država. Ta dogovor se v prvi vrsti smatra kot običajen trgovinski dogovor, ki naj obema državama priñe enako gospodarsko korist. Je tudi v skladu s splošno britansko politično linijo, ki teži po razvoju gospodarskih odnosov z državami evropskega Vzhoda.

Poudarjajoč gospodarsko važnost dogovora so ugotavljali britanski listi že posebno dejstvo, da ta dogovor razbijajo gospodarsko blokado, ki so jo voditelji kominformističnih držav skušali izvesti proti socialistični Jugoslaviji, da bi jo prisili, da se pokori Moskvi.

"Times" je poudarjal v svojem komentarju pod naslovom "Jugoslavija in Zahod", da je bila skoraj vse trgovina med Jugoslavijo z ene strani ter Sovjetsko zvezo in državami Vzhodne Evrope z druge strani prekinjena preteklo pomlad, in pisal, da Jugoslavija ni imela druge izbire in da je morala menjati smer svoje trgovine, ker so omenjene države prej kupovale skoraj vse viške jugoslovanskih rudniških bogastev, lesa in drugih surovin ter proizvodov, in da se je jugoslovanska vladala opirala na Rusijo, kar se tiče strojev in materiala, ki je potreben za petletni načrt.

Jugoslavija je pokazala, da je njo mogoče uničiti z grožnjami, je pisal list, ki dokazuje sedaj svojo zmožnost uprati se dolgem in trajnemu pritisku.

V svojem komentarju o podpisu dogovora je "Reuter" poudaril, da bo dogovor "pomagal Jugoslaviji presegati številne težkoče, ki jih je imela v zadnjih mesecih zaradi blokade ko-

minforma, ki je prikrajšala državo za razne naprave, stroje, kose strojev in surovine za industrijo".

V Franciji so mnogo pisali o novem gospodarskem dogovoru med Jugoslavijo in Veliko Britanijo. "France Tére" piše glede tega, da bo tisk Vzhodne Evrope "nedvomno uporabil to vest, da zopet začne s svojimi napadi proti Titu, ki se je prodal angleškim imperialistom".

.Resnica je mnogo bolj enostavna. Angleško-jugoslovanska konvencija je bila podpisana po večmesečnih pogajanjih. Prihaja torej za številnimi trgovinskimi dogovori, ki jih je Velika Britanija podpisala s Sovjetsko zvezo in državami ljudske demokracije, da prihrani devize in da si zagotovi nekatere surovine in živila izven dolarskega področja. Sicer pa je bil ta dogovor podpisani več ko poldrugo leto po sklenitvi angleško-poljskega dogovora, ki je tudi važen in ki ravno tako določa britanske dobave kavčuka (20.000 ton v petih letih) in britanskih industrijskih naprav (20 milijonov funtov sterlingov) in ki ravno tako določa kompenzacije za britanske industrije, katerih imovina je na Poljskem. Angleško-poljski dogovor je bil podpisani za še bolj obširen in na podlagi katerega se določa dobava strojev in surovin Sovjetski zvezzi v zameno za sovjetsko žito.

Glede Jugoslavije gre za najvažnejši dogovor, ki ga je podpisala po prelomu s Kominformom.

Ameriški tisk in agencije so tudi pisali o podpisu angleško-jugoslovanskega trgovinskega dogovora, v katerem ne vidijo samo skupne koristi za podpisnike, pač pa tudi gospodarski polom blokade, ki so jo uvedle proti Jugoslaviji države Kominforma. Tako pravi "Associated Press", da "je ta dogovor največji, in morda najboljši trgovinski dogovor, ki ga je Jugoslavija do sedaj podpisala s kako zahodno

VELIKI USPEHI TEZKE INDUSTRIJE V PRETEKLEM LETU — LANSKO LETO SO ZAČELI IZDELOVATI DOMA 500 NOVIH IZDELKOV, KI SO JIH PREJ UVĀZALI — JUGOSLOVANSKIH DELAVCEV NE PLASI INFORMBIROJEVSKA PROPAGANDA IN DALJE GRADIJO SVOJO SOCIALISTIČNO DOMOVINO

Z naporji jugoslovanskih znanstvenikov, inženirjev, delavcev, novatorjev, racionalizatorjev je prejšnjem letu uspel jugoslovanski industriji izdelati 500 novih izdelkov, katere so do takrat uvažali iz tujine. Petletni industrijski in elektrifikacijski plan v deželi določa izgradnjo cele vrste novih industrij, ki bodo spremenile Jugoslavijo iz kmetijske v moderno industrijsko državo. Ker so ZSSR in druge dežele ljudskih demokracij, nehaže do bayljati Jugoslaviji stroje in inštalacije, so jugoslovanski delaveci sami za-

čeli izdelovati stroje. Največje uspehe pri tem je dosegla težka industrija. Tako je delovni kolektiv Litostroja uspel izdelati turbine, ki jih nikdar prej niso izdelovali v državi, za nove številne električne hidrocentralne, ki jih gradijo v okviru petletke.

V tem podjetju gradijo sedaj turbine, katerih moč znaša 1200 HP. Te turbine so že montirane v novih hidrocentralah. Tovarna elektrotehničnih strojev Žitnjak pri Zagrebu izdeluje parne lokomotive. Tovarna Djuro Djaković v Slavonskem Brodu je lani prvič izdelala prve jugoslovanske lokomotive za industrijske potrebe in ozkotirne proge. Sedaj se pripravlja, da bo že v letošnjem letu izdelovala najtežje lokomotive za normalni tir. Ta tovarna izdeluje tudi potniške železniške vozove, jedilne vozove in poštne vozove. Številne domače tovarne izdelujejo parne kopače in drugo mehanizirano orodje za rudnike. Jugoslovanska avtomobilska industrija serijsko izdeluje tovorne avtomobile, katerih motorji imajo 70 HP. Nosilnost teh tovornih avtov je 3 tone. Po petletnem načrtu bo Jugoslavija leta 1951 izdelala 5000 tovornih avtov. Dvotonske avtobuse s 26 sedeži so izdelali že preteklo leto. Industrija motorjev v Rakovici je izdelala tri modele prvih traktorjev, ki jih bodo začeli v kratkem serijsko izdelovati.

Tovarna težkih orodnih strojev v Železniku pri Beogradu izdeluje do 150 ton težke stroje, centrifugalne kompresorje, pnevmatična kladiva in vrtalne svedre. Najvažnejši izdelki črnega kovinarstva so raznovrstna jekla. Električna industrija izdeluje telefonske aparate, avtomatske telefone in telefonske centrale. Ista izdeluje tudi projektorje za zvočne filme. Dalje električne likalnike in kuhinjske električne kuhalnike. Posebno pozornost pa posvečajo v Jugoslaviji izdelovanju kmetijskih strojev. Jugoslovanske tovarne izdelujejo danes mlatilnice za žito, konopljo, selektorje in druge poljedelske stroje. Mehanične delavnice "Tito" v Skoplju izdelujejo selektorje za bombaž. Tudi rotacijski kopač, ki jih že doma izdelujejo po načrtu domačih strokovnjakov, veliko pripomorejo k izboljševanju obdelovanih zemljišč. Ti rotacijski kopači imajo enega ali dva motorja. Tisti, ki ima dva motorja in ki so bili izdelani po načrtih jugoslovanskih strokovnjakov, lahko izkoplejo 3000 m³ zemlje na dan. Prvič izdelujemo doma tudi gradbene stroje.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dospel je novi polnomočni minister in veleposlanik FLRJ

Dne 7. marca je dospel v Buenos Aires novoimenovani Polnomočni Minister in Veleposlanik FLRJ v Buenos Airesu tov. Marjan Stilinovič. S tovarisem ministrom sta dospela tudi tovariša svenik Poslanstva Hinko Raspot in tajnik Tone Kocjan.

Novodošli predstavniki naše domovine FLRJ so dospej s "Conte Grande" in v pristanišču so jih sprejeli in pozdravili v imenu argentinske vlade šef državnega ceremoniala, objekt Poslanstva in precejšnje število izseljencev, s katerimi se je tov. Poslanik nekaj časa razgovarjal. Po kratkem razgovoru s prisotnimi se je Poslanik v družbi svoje soproge in dveh otrok, odpeljal na svoje stanovanje.

Kulturne vesti iz Ljudske Republike Slovenije

• Januarja se je vršil v Ljubljani II. kongres ljudske prosvete Slovenije. Izvoljen je bil novi izvršni odbor Ljudske prosvete Slovenije, ki šteje 150 članov — najuglednejših kulturno prosvetnih delavcev. Po koncu kongresa so razdelili nagrade najboljšim kulturno prosvetnim organizacijam in društvom. Prvo nagrado v znesku 100.000 din je prejel Mestni odbor Ljudske prosvete v Celju.

• 101 letnico smrti velikega slovenskega pesnika Franca Prešerna so proslavili v Ljudski republiki Sloveniji na svečan način. Ob tej priliki so bile razdeljene tudi jubilejne nagrade zaslužnim znanstvenikom in kulturnim delavcem. Prvo nagrado po 100.000 din so prejeli znanstvenika dr. Maks Samec in dr. France Kidrič, književnik Prežihov Voranc, komponist M. L. Škerjanc in slikar Gabrijel Stupica.

• Člani zagrebške opere so gostovali v Ljubljani. Z velikim uspehom so izvedli Verdijevo opero Aido in balet Romeo in Julija od Prokofjeva. Ljubljansko občinstvo je prisrčno pozdravilo to prvo povojo gostoovanje zagrebške opere v Lubljani.

• Velika francoska umetnica M. Dela Broshellerie je imela v Ljubljani svoj tretji koncert. Kot v prvem in drugem koncertu je imela tudi tokrat velik uspeh. Poslušaleci so navdušeno pozdravili njen nastop.

• V Moderni galeriji v Ljubljani je razstava slovenskih slikarjev realistov, ki so ustvarjali v razdobju od 1. 1870. do 1. 1900. Na razstavi je razstavljenih 87 del slovenskih realistov A. Ažbeta, J. Petkovška, Janeza in Jurija Šubic, Ivane Kobilica, I. F. Franketa, S. Ogrina, M. Sternena in nekaj drugih.

• Spominsko sobo pesniku Otonu Župančiču v njegovem rojstnem kraju Vinici bo odprla sindikalna podružnica prosvetnih delavcev v Črnomlju. V spominski sobi bodo zbrane knjige, publikacije in razni drugi predmeti, ki spominjajo na življenje in delo ljud-

skega umetnika. Ves ta material bo razstavljen v sobi, kjer se je pesnik rodil.

• Predstavniki likovne umetnosti iz Trsta so obiskali Ljubljano z namenom, da si ogledajo razstavo slovenskih likovnih umetnikov G. Kosa in R. Pavlovega. Razstava Kos-Pavlovec, prirejena v šestih dvoranah okusne nove zgradbe Moderne galerije je vzbudila živahno zanimanje tržaških umetnikov. Visoki umetniški nivo razstavljenih slik je obiskovalce ugodno iznenadil. Preostali čas svojega bivanja v Ljubljani so gostje izkoristili za ogled raznih umetniških in kulturnih ustanov. Med drugimi so obiskali Narodno galerijo in Univerzitetno knjižnico. Prisostvovali so tudi predstavi "Boris Godunov" v Narodnem gledališču, kjer jih je znova iznenadila umetniška igra nastopajočih igralcev.

Ob svojem odhodu so se gostje prisrčno poslovili od slovenskih umetni-

kov in izrazili željo na čim tesnejšem medsebojnim kulturnim sodelovanjem.

• "Svoboda", mesečnik Slovenske Koroške, ki ga urejajo v Celovcu, tiskajo pa na Dunaju, izhaja že tretje leto, čeravno avstrijske oblasti še vedno trdijo, da so koroški Slovenci le neznatna manjšina, ki so se že skoraj povsem stopili z Avstrijo.

"Svoboda", poleg vrste naprednih člankov zelo pogosto manifestira tudi svojo povezanost s Slovensko Primorško.

• Novi slovenski kulturni film "Vode nam bodo pokorne", izdelan po scenariju mladega književnika Ivana Šinkovca, bodo kmalu predvajali domači kinematografi. Film kaže napore in uspehe delovnih ljudi Jugoslavije pri elektrifikaciji dežale. Uspeli snimki prikazujejo velika gradilišča hidrocentrale Mavrovo, Jablanice na Vlasini, hidrocentralne v Mostah in druga. Film je uspešno izrazil zamisel pisca scenarija — povezanost med prirodnimi bogastvi dežele in ustvarjelno silo jugoslovanskih narodov.

Kulturne vesti iz ostalih Republik

• Beograjsko gledališče je izvedlo svojo prvo premiero v tej sezoni. To je prva uprizoritev "Fausta" po osvoboditvi in ima karakter premiere predvsem zato, ker je režiran v novi konceptiji, z novimi karakterizacijami osebnosti — posebno Mefista.

• Prvi Kongres komponistov Jugoslavije se je vršil sredi februarja v Beogradu,

na katerem je bila osnovana Zveza komponistov Jugoslavije. Novo osnovana Zveza bo poleg materialne skrbi za komponiste, posvetila posebno pažnjo idejnosti muzikalnega ustvarjanja. Delovni del kongresa je obravnaval vprašanje opernega, sčenskega, simfoničnega, komornega in zborskega ustvarjanja, vprašanje masovnih pesmi, folklora, muzikalne kritike, muzikalne znanosti itd.

• V Skoplju so odprli prva gledališče šiptarske nacionalne manjšine v Makedoniji. Svečani otvoritvi so prisostvovali člani Politbiroa KP Makedonije Naumovski in ministri LR Makedonije Reis Sakiri in Dzafer Kodra. V tem gledališču bodo uprizorjali dela domačih in tujih autorjev in dela mladih pisateljev, pripadnikov šiptarske in turške nacionalne manjšine.

• V LR Hrvatski je 15 čeških in slovaških folklornih grup, sedem orkestrov, osem zborov, 26 knjižnic in 8 čitalnic. Folklorna grupa iz Daruvarja je sodelovala na prvem festivalu Zveze kulturno-prosvetnih društev Hrvatske. Na nacionalni proslavi dneva žetve je nastopilo 11 čeških društev in grup. Na proslavi je bilo preko 4000 Čehov in Slovakov iz raznih mest LR Hrvatske.

• V Beogradu je odprta druga zvezna razstava umetniških fotografij, ki prikazuje delovni polet delavcev pri gradnji socializma. Razstavljeni fotografije so veren dokument življenja v Jugoslaviji, ki so v današnji protijugoslovanski informbirojevski kampanji dokaz resnice o Jugoslaviji.

• Reproaktivni umetniki Jugoslavije so v minulem letu uspešno gostovali v inozemstvu. Največji uspeh so dosegli mladi umetniki na mednarodnem konkurzu v Ženevi. Dragica Martinis in Vladimir Rodzak sta dobila druge nagrade (prva ni bila pododeljena), Mirko Dorner je dobil kot edini čelist druge nagrado (prva ni bila pododeljena). Znani violončelist Antonijo Janigro, profesor Državnega konservatorija v Zagrebu, je uspešno gostoval v Angliji, Zagrebu, je uspešno gostoval v Angliji, Franciji, Italiji in Švici. Dirigent državnega simfoničnega orkestra v Zagrebu Milan Horvat je dirigiral nekaj

V FLRJ so izpolnili letni plan povprečno 100 od 100

• Skupni plan republiške industrijske proizvodnje je izvršen s 102,5 odst. Od tega so izvršile plan po vrednosti kovinska industrija 8,4 odst., kemična industrija 86 odst., tekstilna industrija 104 odst., usnjarska 110 odst., elektroindustrija 85 odst., živilska 102 odst., grafična 122 odst., industrija gradbenega materiala 86 odst., lesna industrija 103 odst.

• Državna kmetijska posestva brez ekonomij so izpolnila svoj plan proizvodnje skupaj po vrednosti 101 odst. skupno državni sektor 115,1 odst.

• Premogovniki so izpolnili plan s 106,5 odst.

• Zvezna težka industrija: železarna Jesenice 100,2 odst., Štore 107,8 odst., steklarna Hrastnik 112,6 odst., tobačna tovarna 11,58 odst.

• Plan gradenj v kapitalnih izgradnjah na prioritetenih objektih težke 96 odst., ne republiških industrijskih objektih 87 odst., na objektih družbenega standarda 83 odst.; plan lokalnih gradenj po planu in izven plana 96 odstotkov.

• Gradbene investicije v kmetijstvu: državni sektor 100 odst., kmečke delavne zadruge 95 odst., zadružne ekonomije 82 odst., gozdarstvo 96 odst.

• Plan dohodkov je presezen za 50 odstotkov. (1665 milijonov dinarjev).

POŽAR NA "KOSMAJU"

Na jugoslovanskem tovornem parniku "Kosmaj", ki je plul po Atlantskem oceanu proti Natalu, je 25. februarja nastal požar. Neki brazilski vlačilee je dospel do "Kosmaja", da bi mu nudil pomoč. Požarja, kakor pravijo poročila, ni bilo mogoče pogradi in je menda parnik popolnoma uničil. Vsa posadka pa se je pravčasno rešila.

"Kosmaj" je peljal tovor iz Buenos Airesa v Anglijo. Požar je najbrže sam nastal, kajti "Kosmaj" je bil natrpan s pogačami od sončenje in ta tovor je zelo nevaren za ogenj, ker sam na sebi povzroči ogenj, kakor se je to že večkrat zgodilo.

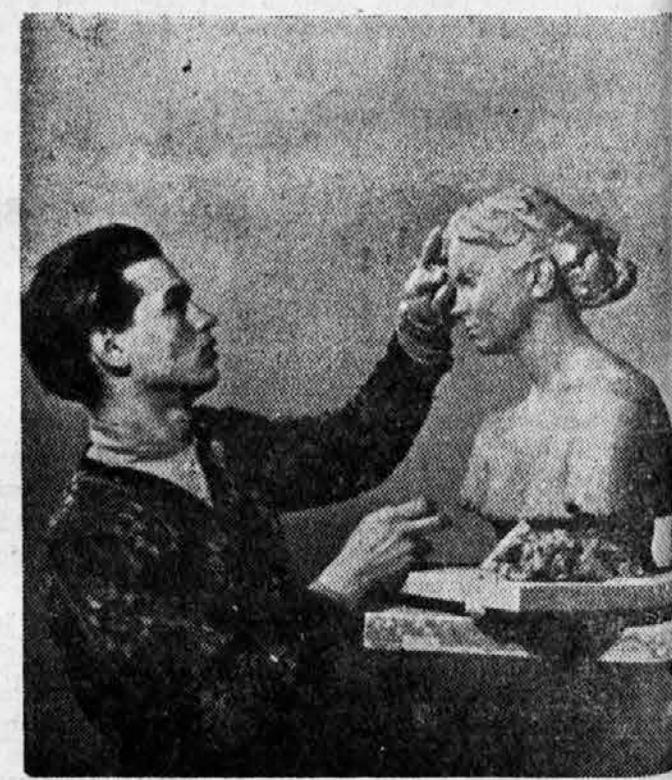
Podrobnosti o nesreči niso znane.

SIRITE

SLOVENSKI GLAS

Učenec akademije
likovne umetnosti
v ateljeju

PO SVETU

„Titovstvo“ zaskrblja kominformovske glavarje

BORBA JUGOSLAVIJE ZA PRAVICO IN RESNICO IMA V DRUGIH PARTIJAH VEDNO VEČ PRISTAŠEV

V glasili Informbiroja je nedavno objavil Pietro Rossi, eden izmed voditeljev KPI, članek, v katerem govori o "nalogah komunistov v borbi proti Titovi kliki". Pisek hoče opravičiti vodstvo KPI zaradi neuspehov v borbi proti "titovstvu" prav v času, ko sta bila Togliatti in Secchia v Moskvi.

Rossi piše, kako so "Titovi emisarji" posiljali ogromno propagandnega materiala raznim partijskim sekcijam in pomembnejšim članom partije, za katere so dobili naslove preko svojih vohunskih mrež, ki si jih je beografska vlada vzpostavila preko svojega poslaništva v Rimu, nameščencev Tanjuga in drugih trgovskih uradov. Beografska vlada je preko njih vzpostavila tudi zvezo z bivšimi partizani, novinarji, levičarsko usmerjeno inteligenco, s člani Socialistične stranke itd. ter jih pozivala, da obiščejo Jugoslavijo. Istočasno je Titova klika okreplila tudi svojo vohunsko mrežo, ki jo je vzdrževala že prej skupno z Inteligence Servicem in ameriško obveščevalno službo v vojaške sruhe. Italijanska partija, piše Rossi, se je morala boriti proti Titovi kliki proti raznim provokacijam v vrstah same komunistične partije, kakor tudi med ljudstvom. Kljub borbi, ki jo vodi KPI pa te ni uspel, da bi preprečila partizanom in socialistom, da ne bi obiskali Jugoslavije.

Rossi se opravičuje radi teh neuspehov, češ da je v Italiji Titovim agentom omogočeno vohunsko delo, ker je Italija "ameriška kolonija", v kateri Jugoslovani organizirajo svoje vohunsko delo skupno z Američani.

Seveda je borba proti Titovim privržencem težja kot n. pr. na Madžarskem.

Čudovita počasnost pri sklepanju Avstrijske mirovne pogodbe

Namestniki zunanjih ministrov Anglije, Francije ZDA in ZSSR so sklenili, da bodo svoje že triletno razpravljanje o avstrijski mirovni pogodbi prenesli na 15. februar. To je bila letošnja prva daljša odložitev pogajanj. Vendar pa je danes že dovolj jasnih znakov, ki kažejo, da ta odložitev ni bila zadnja.

Na zadnji seji so razpravljali o sovjetskem predlogu, da bi razpravljali o treh še nerešenih vprašanjih avstrijske državne pogodbe (kakor se mirovna pogodba uradno imenuje, ker Avstrije ne pretirajo kot sovražne države), in sicer o razseljenih osebah, o inozemskih strokovnjakih v Avstriji in železniškem voznom parku.

Uspeh namestnikov, ki morajo izdelati ognutek za pogodbo z Avstrijo, je odvisen od direktnega sporazuma med sovjetsko in avstrijsko vlado o odškodnosti za sovjetsko pomoč po vojni, "Stalinova pomoč", kakor tedaj avstrijski listi. To pomoč zahaja sedaj sovjetska zveza naj do zadnje pare.

Na dnevnem redu je sedaj le še pet vprašanj, ki jih morajo namestniki rešiti. Agencija "United Press" poroča, da bi se po mnjenju zapadnih okupacijskih all sporazum o teh vprašanjih lahko dosegel, ako bi sovjetska delegacija opustila politiko stalne obstrukcije. Vendar se iz vsega dosedanjega poteka ne da sklepni, da bi bila sovjetska vlada pripravljena pospešiti pogajanja. Motitve sovjetske vlade za stalno zavlačevanje moramo namreč iskati izven okvira pogodbe. Sovjetska zveza želi namreč ohraniti čim dalje dominanten položaj v Avstriji, da bi

skem, kjer lahko s procesi, koncentrijskimi taborišči in podobnim uničujojo prijatelje nove Jugoslavije (na informbirojevski način s psovkami in klevetami) pa pri tem slabo uspevajo, ker tisti, ki so Jugoslavijo obiskali, govore drugače o njej.

Borba proti "titizmu" je tudi v Nemčiji zavzela precejšen obseg. Walterja Fischa, bivšega predsednika komunistične partije Zahodne Nemčije so razrešili dolžnosti načelnika za vzgojo kadrov, češ da je dopustil, da so v glasili partije "Freier Folk" objavili dva članka o "titovstvu".

S podobnimi obtožbami sta bila razrešena svojih funkcij Ugo Paul in Josef Schape. Centralni komite komunistične partije pa je ostro grajal izvršilni odbor KP za PoPrenje in Westfalijo. Za njimi je enaka usoda zadela preko 80 znanih voditeljev KP, mnoge so iz partije tudi izključili. Kritizirali so celo samega voditelja nemške partije Maxa Reimana, dalje glasilo partije v Dortmundu zaradi "titovskih članov" itd.

Tudi v Vzhodni Nemčiji preganjajo komuniste zaradi "titovstva". V Berlin je prišel sam polkovnik Kołłow, član sovjetske obveščevalne službe, da bi izpeljal čistke vseh "nacionalistov in titovcev" v partiji.

Vsi ti ukrepji razkrivajo težak položaj v posameznih partijah.

Kritike in čistke v komunističnih partijah s strani Kominforma pa se širijo tudi na vzhod. Tako je doživel ostro kritiko japonska KP, ki pa kljub vsemu vztraja na ustanovitvi enotne ljudske fronte, ki bi okrog partije združila vse japonske domoljube.

Import-eksportna banka v Washingtonu je prve dni t. l. odobrila FLR Jugoslaviji 20 milijonov dolarjev posojila.

Francija: Kakor je bilo pričakovati, so vsi delavski Sindikati v Franciji podali izjavo, da ne bodo razkladali vojnega materiala, kateri pride iz ZDA in to besedo tudi drže. Zato so stavke objele vsa francska pristanišča. Pristaniškim delavcem pa so se pridružili tudi ostali delaveci v notranjosti tako, da je Francija zadnje dni bila ena velika stavkujoča družina. Parlament se je iste dni sestal, pa ni mogel nič začeti z resnim delom, kajti stavke so bile glaven problem, kateremu je vlada joča stranka kakor tudi ostale, dala največjo važnost. Komunistični poslanci in njihovi prijatelji levi socialisti zahtevajo, da se delavstvu pomaga, kajti oboroževanje Francije je po njihovem vidiku, kako nevarno in nekoristno, zraven tega pa prinaša velikanske stroške. Vladna stranka zahteva namreč zakon, kateri bi delavstvu odvzel vso pravico do stavkanja ter bi tako dal vladu vso oblast, delati kar bi hotela. Vse deavskie stranke pa so proti temu, ker bi potem pomenilo, da delavstvo zgubi vse pravice in bi se uvedla vladna diktatura. Položaj je torej tako resen in za sedaj ni nobenega izgleda, da se mirno poravnava.

Anglija je imela zadnjo nedeljo državne volitve, pri katerih so zmagali Laboristi, to je: angleška "delavska" stranka, radi česar se zunanja politika Velike Britanije ne bo nič spremenila. Cel svet je gledal na te voitve z velikim zanimanjem, kajti če bi dobili konservativci več glasov in s tem Anglijo v svoje roke, bi Churchil s svojo staro avtoritetno politiko imel mnogo držav v šahu. Začel bi po svoje spet posegati v notranjost drugih držav in s tem delati na svetu še večje sovraščvo. Laboristična politika pa je vsekakor bolj pomirljiva, katero vse mirne države lažje prenašajo, čeprav je v bistvu vedno angleška.

ZDA so pretrgale z Bulgarijo diplomatične odnose na pritisk bulgarskih oblasti, katere so ugotovile, da je osoba Poslaništva v Sofiji vahanilo v prid ZDA. Vlada v Washingtonu seveda zanika vse obtožbe.

V Londonu so izračunali, da izdejajo Rusija in njeni zavezniki 45.000 letal vsako leto. Ker je kaj takega ne-predvidevan, so radi tega v velikih skrbeh.

V Abruzih ima principe de Torlonia velkianska posestva, na katerih dela preko 2000 delavcev, ki štejejo skupaj s svojimi družinami kakih 10.000 ljudi. Ti delaveci so sklenili da bodo vso zemljo oni posedli, pa je vladu njih načrte prekrižala, ker je Turlonija prisilila, da mora znatno znižati najemino, oziroma povečati delavcem dohodke. To so delaveci sprejeli in spet je zavdal mir na posestvu kateri pa je gotovo samo navidezen, kajti dan, ko bo delavec na zemlji sam gospodar ni več daleč. Vse kaže da se celo gibanje vrati samo v tej smeri, katerega prepreči samo kak nenaravni pojav.

Severno Amerikanci, kateri so misili s svojim imperijalizmom in svojim dolarjem vladati cel svet, odkrivajo sedaj velikanske možnosti ruske tehnike in industrije. Dokler so imeli samo atomsko bombo, je bila Rusija nazadnjaška in neindustrializirana. Sedaj pa lahko čitamo vsak dan, kako so imenitne osebe v New Yorku v skrbeh, kaj bo, ker ima Rusija neprimereno več zrakoplovov kanonov, tankov in drugega orožja ter veliko večjo industrijo kot je bilo predvideno. Vse to

javkanje spominja na Hitlerja kateri se je na svoje vohune jezik, da mu niso povedali, kaj vse ima Rusija, katero je napadel z namenom, da si jo celo osvoji, kajti bil je gotov, da Rusija nima moderrega orožja. Njegova špijonska mreža ga je sabo obvestila. Sedaj pa se isto ponavlja, samo, da je sedaj na tistem mestu Truman, kateremu sedaj dokazujejo njegovi svetovalci, da nič ne ve. Nekateri so mnenja, da treba na vsak način državo zavarovati, drugi pa pravijo, da je to utopia, kajti ruski avijoni lahko letijo takoj visoko da jih nihče ne more ustaviti, od tam pa samo par bomb in velika mesta so uničena.

Stavka premogoknih delavcev v ZDA se zdi, da je končala, kajti gospodarji so se vdali in ugodili delavskim zahtevam. Ta stavka, ki je trajala skoraj dva meseca, je napravila državi ne-precenljive škode. Radi nje je ostalo brez dela čez 600.000 ljudi, kateri so se pridružili ostalim brezposelnim, katerih je stalno nad 4,500.000 in tako povečali neprijetnosti, katere mora ljudstvo v "največji demokraciji" prenašati, zaradi nerazumevanja kapitalistične klike.

Ogrska je zaprosila v Washingtonsko vlado naj zmanjša število osobja pri Poslaništvu v Budimpešti, kajti boji se, da preveliko število uradnikov lahko začne delati in vohuniti proti Ogrski, kakor so delali v Sofiji. ZDA pa se temu upirajo, zato bo najbrže prišlo s to zadevo isto kakor v Bolgariji, kjer je moralno poslaništvo ZDA zapreti vrata in se vrnilti domov.

IZ Prage poročajo, da vlada pripravlja dekret, s katerim bodo vsi misijonarji tujih narodnosti izgnani iz Čehoslovaške. Med njimi je veliko število Severoamerikanec, kateri so v službi vohunstva, namesto v službi vere in morale.

Kitajska in Rusija sta podpisali prijateljsko, trgovsko in vojaško pogodbo, katera je vzdignila v zapadnem svetu veliko prahu. ZDA so začele takoj protinapad s tem, da so Čang Kaj Šeku dale na razpolago nekoliko letal in drugega orožja, da se bo boril proti Ljudski vladi. Obenem je prevzel predsedniško mesto, da bo prej spet osvobodil Kitajsko od komunistov, kateri pa so se z omenjeno pogodbo, kakor tudi z raznimi drugimi ukrepi, tako močno zasidrali, da bo skoro nemogoče jih strmoglavit.

V Italiji noči nikakor biti miru. Lačni kmečki delaveci se polastujejo kar naprej neobdelane zemlje. De Gasperi-jeva vlada jim je obljudila agrarno reformo, katere pa od nikjer noče biti, zato si morajo delaveci sami deliti zemljo, ker morajo dati jesti svojim družinam. To vlado, kakor tudi veleposestnike zelo jezi, ker oni bi radi zemljo obdržali. Zato iščejo po celém svetu, kam bi spravili odvišne delavce, da bi se tako rešili neljubih gostov. Napravili so nekoliko pogodb z južnoameriškimi državami, pa so bile tako slabe, da so se delavski Sindikati postavili proti njim in niso določeni delaveci odpotvali. Stiska postaja vsak dan večja. Cerkvene obasti, ki so bile na strani močnejših, in ki so do sedaj molčale, pa izgleda, da so svoj molk prekinile. Neki škof iz severne Italije je poslal delegacijo k De Gasperijevi in celi vladu, katera je imela vlogo, da mora isto natanko informirati o resničnem položaju. Ta cerkvena dostojanstvenik pravi, da je že 13 let na tem odgovornem mestu, in da je prišel do zaključka, da se mora to takoj rešiti in ponavljati: "Pravim takoj, kajti vsak trenotek se stiska veča in lahko napravi najgrozitevje posledice."

SLOVENSKI GLAS

Redacción y Administración: Calle Cervantes 3039

Director: LADISLAO ŠKOF — Administrador: VICENTE SUBAN

Z A S T O P N I K I :

Za Córdoba in okolico: Frane Kurinčič — Pinzón 1639.
Za Lomo Negro in okolico: Golobić Marko.
Za Villa Calzada in Temperley ter okolico: Luis Furlan — Cnel. Flores, V. Calzada.
Za Montevideo: Vera in Milka Ogrizek — Rectificación Larrañaga 2235.

8 de Marzo, Año del Libertador General San Martín, 1950 — No. 45

Elecciones en Yugoslavia

El 26 de marzo del año en curso los pueblos de Yugoslavia saldrán nuevamente a las urnas para que, como conscientes ciudadanos de su Patria socialista, elijan 620 representantes parlamentarios de ambas cámaras que legislarán por el periodo de cuatro años.

Es menester destacar en este lugar que en Yugoslavia, que cuenta con 16.190.000 habitantes, el número de votantes inscriptos en el padrón electoral sobrepasa los 10.000.000, lo que demuestra —no solamente que en los comicios participarán dos tercias partes de los habitantes de nuestra Patria— sino nos demuestra también sobre cuán amplia base se apoyan nuestras autoridades populares.

El I Parlamento de la Nueva Yugoslavia, elegido en 1945 —inmediatamente después de la gran guerra de liberación— realizó durante los transcurridos cuatro años una tarea histórica y gigante. Su primer acto histórico fué desde luego la proclamación de Yugoslavia como República popular y federativa; que fué seguido con la proclamación de la Constitución de la República Federativa, confirmando con ella las conquistas de la revolución popular.

Desde aquel entonces hasta ahora nuestra patria ha pasado un importante trecho en el camino de su desarrollo sobre la base socialista, y hoy día representa un ejemplo en lo que concierne al desarrollo de la verdadera democracia socialista.

Defendiendo el principio de igualdad y soberanía dentro de los límites de sus propias fronteras, los pueblos de nuestra Patria hicieron durante ese lapso muchos esfuerzos en el mismo sentido dentro del campo de las relaciones internacionales, conscientes de que, solamente cuando desaparezca la contradicción entre las palabras y los hechos la lucha por la paz justa y duradera será coronada con éxito.

Durante el último periodo parlamentario, que era a la vez el primero de la Nueva Yugoslavia, los pueblos de nuestra Patria hicieron un paso decisivo hacia su progreso. Consiguieron abolir la explotación del hombre por el hombre, el pueblo tomó en sus manos todos los medios de producción, y con la promulgación del Plan Quinquenal, asentó la base necesaria para su desarrollo socialista y progreso en todos los aspectos de su vida material, cultural, científica y de arte.

Al aprestarse para salir nuevamente a las urnas las masas laboriosas de nuestra Patria son conscientes de que los éxitos, obtenidos durante el periodo transcurrido, abren nuevas y grandes tareas en todos los campos de la construcción socialista de la Nueva Yugoslavia.

El Frente Popular de Yugoslavia ha destacado como sus candidatos para los comicios que nos ocupan en este editorial, a hombres y mujeres que han demostrado, durante estos últimos años, todo su empeño y dedicación en la lucha diaria para la edificación del socialismo y la defensa de la independencia de nuestra Patria.

Destacando a estos hombres y mujeres como sus candidatos para los comicios de 26 de marzo, el Frente Popular sabe a ciencia cierta que ellos mismos empeñarán el máximo de sus fuerzas para contribuir y asegurar el cumplimiento de nuestro I Plan Quinquenal y un ulterior y multilateral desarrollo de nuestras industrias y las fuentes de materias primas; para el mejoramiento de las condiciones de vida y la elevación del standard para las grandes masas laboriosas de la industria y el campo; para el fortalecimiento y ensanchamiento de la democracia socialista, y finalmente para la defensa de la soberanía y la independencia económica y política de nuestra Patria; manteniendo nuestra política internacional en el camino de la cooperación pacifista con todos los pueblos del mundo sobre la base de igualdad y el mutuo respeto de la soberanía.

Los pueblos de Yugoslavia, que vertieron ríos de sangre en la defensa de su libertad, y levantaron la inquebrantable muralla de hermandad y unidad, y que realizaron verdaderos milagros en este periodo de postguerra de la pacífica edificación socialista, saldrán el día 26 de marzo del año en curso a los comicios, conscientes de que con su voto aportarán para que nuestra Patria prosigue por el camino que indicaron los miles de héroes caídos en la lucha por la liberación; por el camino que nos indica nuestro querido Mariscal Tito y el glorioso Partido Comunista de Yugoslavia, y por esto votarán todos, como uno, por los candidatos del Frente Popular.

Radi velikega zanimanja, katerega je zbudil film

„Na svoji zemlji“

se bo isti spet v kratkem predvajal (najbrže v Devotu). Prosimo vse ljubitelje naše umetnosti, da se zanimajo kdaj in kako bo predvajan, ter, da pridejo na naše Uredništvo po letak, da jih razdelijo.

PO NASELBINI

DOSPELI SO V BUENOS AIRES JUGOSLOVANSKI MOJSTRI V SAHU

Koncem meseca februarja so dospeli v Buenos Aires največji jugoslovanski šahovski mojstri, kateri se bodo udeležili svetovnega šahovskega turnirja, ki se bo v tem mesecu vršil v Mar del Plati. Jugosloansko representanco tvojijo: dr. Peter Trifunović, Svetozar Gligorić in Vasija Pirc.

Ta trojica naših šahovskih mojstrov j edigrala v minulem letu več dvobojev z velikimi svetovnimi mojstri in je ob tej priliki dosegla sledeče rezultate: Gligorić—Stahlberg 6,5:5,5, Pirc—dr. Euwe nerešeno in dr. Trifunović—Najdorf tudi nerešeno. Vsi ti inozemski šahovski prvaki so izjavili, da so naši šahovski mojstri vredni, da si pridobijo svetovno prvenstvo v šahu.

V januarju t. l. sta reprezentanci Jugoslavije in ZDA odigrali šahovski radio-match. Jugosloansko reprezentanco so tvorili: Gligorić, Pirc, dr. Trifunović, Rabar, ing. Vidmar, Puc, Milic, Kostić, Matanović in Ivković. Ta dvobojev spada med največje šahovske prireditve v svetu in tako važno srečanje predstavlja priznanje jugoslovenskemu šahu in ugledu, ki ga uživa Jugoslavija v inozemstvu. Za ta dvobojev je vladalo veliko zanimanje v vsej svetovni javnosti, posebno ker sta obe reprezentanci nastopili v svojih najmočnejših postavah. V reprezentanci ZDA sta bila poleg drugih odličnih mojstrov tudi kandidata za naslov svetovnega prvaka velemojstra Reshevsky in Fine. Representanca ZDA je v vseh dosedanjih šahovskih olimpijah osvojila prvo mesto. Jugoslovenska reprezentanca je na tem šahovskem radio-matchu zmagala.

Jugoslovenska reprezentanca, ki je po vojni premagala tudi že reprezentance Madžarske, Češkoslovaške, Avstrije, Švice in Holanske, se danes smatra kot ena najmočnejših šahovskih reprezentanc v Evropi za Sovjetsko zvezo.

SLOVENSKI GLAS, v imenu slovenskih izseljencev želi našim mojstrom, da bi na šahovskem turneju v Mar del Plati dosegli odlično mesto s katero zmago se bomo ponosili vsi jugoslovenski izseljeni v Argentini.

NESREČA MED AVTOMOBILSKIMI DIRKAMI

V pokrajini Santa Fé so se 25. februarja vrstile avtomobiliske dirke. Teh dirk se je udeležil tudi Viktor Markežič, katerega je spremljal njegov brat Franc. Vsled velikega deževja so bile poti slabe in vsem dirkačem je pretila velika nevarnost. V bližini Cañada de Gómez se je avtomobil Markežiča spodrsnil in prevrnil. Tamkajšnje ljudstvo je nesrečenem takoj prisločilo na pomoč, a vse zastonj, kajti Viktor je bil na mestu mrtev, medtem ko so brata Franca ranjenega odjeljali v bolnišnico. Poškodoval se je malo, saj se že nahaja na svojem domu.

Viktor Markežič je bil doma iz Šmarje pri Kopru. Bil je dober šofer in imela sta z bratom Francem mehanično delavnico v La Plati. Kot vnet avtomobilist je hotel poskusiti srečo in se prvkrat udeležil avtomobilskih dirk, kjer pa mu ni bila sreča mila.

Zapušča soprogo in sinčka starega komaj 6 let, v Buenos Airesu (Villa Devoto) pa staro mater. Ostalim naše iskreno sožalje.

Ferdinand Cotić

TRGOVINA Z ŽELEZNINO

Lope de Vega 2989 T. E. 50-1888

“NA SVOJI ZEMLJI”

Ceprav so zadnje dni meseca fruarja bili veseli pustni dnevi, se vseeno zbralo dne 26. februarja ob 9 zjutraj v Kinu “Indu” kjer se je predvajal prvi slovenski film “Na svoji zemlji” nepričakovano mnogo ljudi (nad 1.500) med katerimi smo opazili precej novodošlih. Leta niso zaostajali za starimi naseljenci, kateri so dali duška ob vsaki priliki, ko zagledali na platnu našo zastavo redčo zvezdo v rokah partizanskih.

Navdušenje je bilo fako veliko, so mnogi takoj zaprosili naše Poslanoštvo naj bi še priredilo kaj takega. To upamo, da se bo film kmalu predvajal v kakem okraju, kjer je nasjenih največ Slovencev, kar bo pravočasno javili.

POIZVEDOVANJA

Poslaništvo FLRJ v Buenos Airesu izveduje za sledeće osebe:

Mehelj Alojzija roj. Zajc;
Forti Genovefa;

Šušteršič Vladimir;

Hratič Karlo, sin Ivana iz Kopra;
Rijavec Venceslav, ki je živel 1949. ta v Pasaje J. P. Lopez 3481;

Furlan Anton, ki je živel pred mesecem v ulici Dr. Luis Belastegui št. 1228.

Zgoraj omenjeni so naprošeni, da čimprej javijo v Poslanstvu FLRJ ulici Charcas 1705.

Prejeli smo iz Ljubljane pismo od kel Stanislava, kateri nas naproša, da poizvedeli, kje se nahaja njegov brat kel Ivan, ki je dospel v Argentino 1930.

Kdor bi vedel zanj ali ako bi sam tal te vrstice, naj sporoči na naše urušiščo ali pa Kikel Stankotu, Tržaščesta št. 11, Ljubljana, Jugoslavija. Bi piše, da ima zanj važne novice.

POROKA

Pretekli mesec se je poročila Ir Roje, hčerka Josipa in Polde Roje, do iz Rihemberka. Za moža je vzela Davida Bolsona.

Svatba se je vršila v Rojčevem do Floridi, katere so se poleg številnih ših rojakov in rojakinj udeležili mnogi argentinski prijatelji zakončev kjer so jima skrbni stariši oskrbeli prijetno in udobno stanovanje.

Poročencema želimo obilo sreče v tem stanu.

ŠTORKLJA

V nedeljo 5. t. m. je štokrlja obisla hišo rojaka Srečkota Jamška ter nesla njegovi ženi Mileni, hčerki znotrodoljubne družine Beltram, zdravila in krepkega dečka-prvorojenca.

Srečnim staršem iskreno čestitam.

Juan Sopeie e hijo

Hormigon armado

Cnel. Domínguez 244 T. E. 652-024
Villa Madero

TRGOVINA JESTVIN “TRST”
STANKO MIHELJ

Charcas 3120 T. E. 72-4

Stavbeni kovač FRANC ČOHA
Calderón 2779 T. E. 50-0

STAVBINSKA KOVAČA
G. ŠTAVAR & K. KALUŽA
Laprida 2443 Flob

BAZAR “DANUBIO”
D. UGLESSICH

Avda. San Martín 2002 T. E. 59-0

De las "Instrucciones reservadas que deberá observar el Capitán General", en la campaña de Chile, y mandadas observar por el gobierno de Buenos Aires, extractamos una sola disposición que honra al pueblo argentino por la nobleza de ideales que contiene. Dice el artículo primero de la "Instrucción":

"^{1º} La consolidación de la Independencia de América de los reyes de España, sus sucesores y metrópoli y la gloria a que aspiran en esta obra las Provincias Unidas del Sur, son los únicos móviles a que debe atribuirse el impulso de la campaña. Esta idea la manifestará el general ampliamente en su proclama, la difundirá por medio de sus confidentes en todos los pueblos y la propagará de todos modos. El ejército irá impresionado de los mismos principios. Se celará no se divulgue ninguna especie que indique saqueo, opresión, ni la menor idea de conquista, o que se intente conservar la posesión del país auxiliado".

"Lo que no me dejaba dormir — decía San Martín — es, no la oposición que pueden hacerme los enemigos, sino el atravesar estos inmensos montes." La gran cordillera tiene picos como el Aconcagua que alcanza a medir 6.800 metros sobre el nivel del mar. Los caminos transversales se elevan a más de 3.000 metros y son intransitables durante el invierno que los cubre de nieve.

Todo estaba listo para la marcha. El ejército de los Andes contaba con 4.000 hombres y 1.200 milicianos de tropa de auxilio para la conducción de víveres y municiones. El ejército se dividía en dos gruesas columnas: una, debía atravesar la cordillera por el Paso de los Patos, cuya vanguardia estaba a las órdenes del general Miguel Estanislao Soler y la reserva a cargo de O'Higgins. La otra columna estaba bajo el mando de Las Heras y debía marchar por el camino de Uspallata, conduciendo todo el parque y la artillería, cuyo transporte era imposible

Trozos de la Historia del Gral. San Martín

A BASE DE LA HISTORIA ARGENTINA DE RICARDO LEVENE

por el Paso de los Patos. Estas dos divisiones eran los cuerpos principales del ejército. Dos pequeñas divisiones más, a manera de alas, una en el Norte y otra en el Sur de las principales, completaban el plan de campaña. La pequeña división del Norte estaba compuesta de 60 infantes de línea, 80 milicianos de San Juan y una legión de emigrados Chilenos, bajo las órdenes del comandante Juan Manuel Cabot, y debía partir de San Juan y apoderarse de Cocombo al propio tiempo que un destacamiento de La Rioja al mando del comandante Francisco Celaada y su segundo el capitán Nicolás Dávila debía ocupar Copiapó y el Juasco. La pequeña división del Sur, bajo las órdenes del capitán Chileno Freire, debía penetrar por el Planchón y ocupar la ciudad de Talca. Las dos gruesas columnas centrales del ejército y las pequeñas divisiones de los extremos tenían instrucciones de aparecer el mismo tiempo en el territorio chileno del 6 a 8 de febrero de 1817.
(Continuará)

ARGENTINSKE VESTI

• Kongres kmečkih zadrug, kateri se je vršil v La Plati in se zaključi v nedeljo v Azul, je vzbudil posebno med poljedelci, veliko zanimanje. Kongresu so prisostvovali razni ministri ter druge osebnosti, ki so v neposrednih stikih s poljedelstvom. Pri zaključni seji pa je bil navzoč tudi predsednik Republike Juan D. Perón s svojo soprogo, kateri pravi že več časa, da mora zadružništvo doseči položaj, kateri mu pripada, za kar bo s svojo vlado in vsemi odgovarjajočimi oblastmi vedno na strani vsakega gibanja, ki stremi za izboljšanje in razširjenje zadružništva.

• Proti špekulaciji in dviganju cen so oblasti pridno na delu. Vsak dan je veliko število brezvestnih trgovcev, katerim oblasti nalože občutne globe. Tudi druge mere so bile podvzete, da se prepreči sleparstvo in navijanje cen. Tako so odločili, da mora na vsakem sejmu (feria) biti po ena ali več državnih tehtnic na kateri lahko kupec pretehta kupljeno blago in ugotovi, če so mu dali pravico težo ali ne.

• Pomanjkanje cementa je v zadnjem času napravilo v zidarski stroki veliko neprilik. Radi pomanjkanja cementa so delaveci velkokrat ostali brez dela. Sedaj pa poročajo, da gre kar 10 ladij proti Buenos Airesu, ki so natovorjene s cementom (80.000 ton). Bo zadeva cementa s tem rešena?

• Krusna kriza se še ni rešila in si ljudstvo mora pomagati s peko kruha doma. V mestu so le nekatera podjetja, ki pečejo in prodajajo kruh. V provinci Buenos Aires pa je vlada kar z delavstvom prevzela nekatere pekarne, kjer se izdeluje tako potreben izdelek. Gospodarji trde, da ne morejo vzdrževati stroškov, a tudi vlada se noče vdati, ker pravi, da nimajo gospodarji prav. Na vsak način mora take šikane plačati le revno ljudstvo, ker bogatejši si vedno na en ali drug način preskrbe, kar želijo.

• Peruanska vlada je odlikovala predsednika argentinske Republike generala Juan D. Peróna z "velikim voja-

škim križem Ayacucho".

• Grozdje po 1 peso kg. Župan mesta Buenos Aires in vlastna prov. Mendoza so sklenili pogodbo, glasom katere bo Mendoza poslala v Buenos Aires en milijon kg svežega namiznega grozinja, se bo prodajalo konsumentom po 1 peso kg.

• Tekoče račune, katerih imetniki so včasih izdajali čeke, ki niso imeli kritja in na ta način osleparil razne trgovce, je Banco Central de Rep. Argentina dala na vseh bankah zapreti. Za naprej bodo morale banke strožje paziti imetnike tekočih računov, da se take stvari ne bodo ponavljale.

• Trgovinska pogodba med Argentino in ZDA nikakor noče h kraj. Pogajanja, ki trajajo že nad šest mesecev, nijkakor niso za Argentino sprejemljiva, zato se ne morejo nikakor zaključiti. Severoamerikanec, kateri bi radi volka sitega in ovco celo ter zraven še politično oblast Argentine v svojih rokah, iščejo samo te cilje. Argentina pa je že davno spoznala njihove namene in je zato oprezna, ker pravi, da svoje politične neodvisnosti ne bo prodajala. Sedaj se sliši, da so pogajanja spet oživelja, ampak upanja je prav malo, ker se pagajalec drže vsak svojih predlogov in so trdni v svojih ukrepilih.

• Tudo trgovinska pogodba z Anglijo, ki je bila podpisana v začetku prečenega leta, ne služi svojemu namenu, zato bo v kratkem pregledana, kajti med tem časom je denarna vrednost padla, kar je treba urediti.

• 24. februarja je bil na slavnosten način odprt park "Pravice starosti", kateri obstoji na bivši estanciji San Juan v bližini Buenos Airesa, in ki je bil ustanovljen na pobudo predsednikove soproge Eve Perón. Odprtju je zraven predsednika, njegove soproge in višjih oblasti prisostvovalo veliko število ljudstva, ker se je obenem praznovala tudi obletnica 24. februar 1946, ko je bil predsednik Perón izvoljen na najvišje mesto v državi.

TISKARNA RUDOLF ZIVEC
Sarmiento 40 Caseros T. E. 757-1101
MECANICA y ELECTROTECNICA
E. LOZEJ y W. COX
Avda. Riestra 115 T. E. 61-0656

FABRICA DE MOSAICOS
ALBERTO GREGORIĆ
Venta de materiales de construcción
Avda. Fco. Beiró 5671 T. E. 50-5383

TRGOVINA ČEVLJEV "BELTRAM"
Vas po domače postreže.
Pridite, pa se boste prepričali!
Se priporoča
ALBERT BELTRAM
Donato Alvarez 2288 Buenos Aires

HERRERIA DE OBRA
HUMAR y MAKUC
Av. Central 3720
Calle No. 2 3729 T. E. 740-1604

FRANC BEVK:

"Kaplan Martin Ćedermac"

(Nadaljevanje)

Ob stezi leži človek, ves krvav po obrazu, s prsti rije v zemljo, stoka, se hoče dvigniti, a se ne more. Žef Klinjon. Boji se umreti, z jokajočim glasom prosi pomoči. Trenutek, ko mu je pila v senca maščevalne privoščljivosti stopila v dušo. Le za trenutek. Ćedermac ni mogel zatajiti samega sebe. Ne bi bil on, če bi ne sledil evangelijskemu nauku. Pridružil bi se onim, ki so z baziljenim glasom vrgli božjo besedo iz cerkve. In nazadnje — očital si je tudi neposredno kriydo... O, da, da! Zobje so mu šklepetali, zopet jih je zadržal in stiskal čeljusti, da so ga bolele. Se nikoli ga ni tresla taka mrzlica. Kako je to čudno, ko misli grozijo, da bodo ugasnila druga za drugo, in se spreminja v zmedene podobe vročičnih blodenj...

"Kaj pa si delal na pustoti?" ga je vprašal don Jeremija.

Ćedermac ga je gledal in z vso silo napenjal duha.

"Po katekizme sem šel", je odgovoril. "Po katekizme. Veš, nisem ti povdal. Ni bilo prav. Pa sem jih hotel prenesti domov, preden, preden..."

Don Jeremija mu je strmel v obraz. Ali se mu blede?

"O kakšnih katekizmih govoris?"

"V cerkvici svetega Mihaela sem jih skril. Za oltar, v skrinjo, na dno... In molitvenike. Pa sem šel ponje, hotel sem jih odnesti. Če jih dobe, bodo tebe... bodo tebe obdolžili... Med ijudi sem jih hotel razdeliti... Kar tvoje cerkev sem se polastil..."

"Zaradi tega si se mučil?" je rekel don Jeremija. "Zmeraj se grizeš za ničevosti. Bom že jaz poskrbel. Ti le mirno leži in ne misli na to..."

Ćedermac se je zagledal v sivi strop. Zdelen se je, da vrta v neko misel, ki je ne more izpustiti. Nenadoma se je ozrl na Morandinija. "Vanc ga je", je dahnil.

"Kateri Vanc? O katerem Vancu govoris? O kovaču?"

Bolnik je stresnil z glavo, kakor da odganja neke privide. Gledal je, kakor da se ne more prečuditi Morandinijevim vprašanjem.

"Ali sem rekel, da ga je Vanc?"

"Blede se ti", je rekel don Jeremija.

Vstopila je Katina.

"So že tu", je povedala. "Ali naj pridejo gor?"

"Ne, ni treba", je dejal Morandini. "Počakaj! Skuhaj čaja!" Nato se je obrnil do Ćedermaca. "Kje leži Klinjon? Da jim povem. Ti le mirno leži."

Gospod Martin se je zganil, kakor da se s poslednjim naporom koplji iz mrzlice.

"Kaj? Ah, da, že vem! Pri Veliki skali, reci! Če tako poveš, bodo vse vedeli, kje Tam..."

"Že prav."

Don Jeremija je odšel po stopničah.

Ćedermac je ostal sam. Najprej se je zazrl v vrata, ki so se rahlo zaprla, nato v šipe, ki so bile še čiste, nezadahle. Sivino dneva, neskončnega, nevidnega prostora, ki so ga polnile mitajoče snežinke. Nato je rahlo zamžal, se pobavil z drobecem misli, ki mu je ostal v zavesti. Kdo je bil pravkar tu? Kam je šel? In se je ves pogrenil v vrtinec vročičnih blodenj, v mrak dolgotrajne bolezni.

Bolezen je trajala dlje, mnogo dlje, kot so pričakovali. Zapalo je bilo za dva prsta snega, nato se je nebo uvedrilo. Bela so bila vsa pobočja in vsa dolina prav do Ćedada, po sredi se je

vlekel temni pas Nadiže. Zapihal je veter, odnašal sneg z obronkov v rupe in grape, da je pokrajina postala lisasta. Potem je zavelo od juga, nastal je dež, sivi enolični dnevi, zopet je bilo vse kopno, le vrha Mije in Matjajurja sta imela bele kape. Sijalo je sonce in v brezvetru takoj toplo grelo, kakor da nastaja pomlad. Le noči so bile še vedno mrzle, od Krna je ledeno pihalo. Pred prazniki je zopet začelo snežiti, a je zamejlo le do sredine pobočja. Potem je nastala zmrzal, ob studencih so se delale debele plasti ledu, od streh in od ruš nad koloži so visele sklenke. Odzvonili so božični in novoletni zvonovi, tedaj se je znova utoplilo, deževalo brez prestanka, curki so peli otočno pesem v nočeh, vode so naraščale. Ko je znova zapihalo od severa, so se oblaki pretrgali, posijalo je sonce.

Minute so tekle, minevale ure, běžali dnevi, Ćedermac pa je ležal na svoji postelji. Bil je pogrežnjen v mehke, tople blazine, zagrnjen do brade, izsušene roke v belih rokavih so mu ležale na očeh, obraz mu je bil zguban, lasje do konca osiveli, oči so se mu upirale v strop. Le stežka se je rešil blodenj, ki so ga mučile, preganjale, bičale in križale. Potem pa je ves izcejen, brez moči obležal pod oči, prisluškoval zdaj v tenko cu-

Miguel Najdorf habla...

Movidos por las noticias cablegráficas que nos hablaban del torneo ajedrezista radial entre los jugadores de los Estados Unidos de Norte América y la República Federativa Popular de Yugoslavia, como también por las noticias qué de un momento a otro tienen que llegar a ésta tres destacados jugadores del ajedrez yugoslavo: Petar Trifunovic, Svetozar Gligoric y Vasja Pirc, los directores de "SLOVENSKI GLAS" y "JUGOSL. ISELJENIČKI VJESNIK" hicieron una visita al destacado maestro ajedrezista argentino señor Miguel Najdorf para requerirle su opinión sobre el ajedrez yugoslavo.

El señor Najdorf ha recibido cordialmente a los directores de nuestros dos periódicos y accedió amablemente de responder a algunas de nuestras preguntas.

Pero antes de ceder la palabra al señor Najdorf queremos destacar que él hace poco ha estado en nuestra patria, donde tuvo un encuentro con nuestro maestro Petar Trifunovic que terminó con un empate, una prueba más de la fuerza del ajedrez yugoslavo.

A nuestra pregunta si en la arriba mencionada ocasión el Sr. Najdorf visitó por primera vez a nuestra Patria, él nos contestó, entre otras cosas, que ya en el año 1937 estuvo una vez en Yugoslavia tomando parte en un torneo internacional de ajedrez adjudicándose el primer puesto. Ya en aquel entonces ha tenido la oportunidad de apreciar las cualidades del equipo yugoslavo que ha demostrado que dispone de un conjunto de jugadores de gran capacidad. La segunda vez visita a Yugoslavia en el año 1949 donde juega diez partidas con

el maestro yugoslavo Petar Trifunovic. Esta vez queda estupefacto por el gran desarrollo y progreso del ajedrez yugoslavo. Especialmente desea destacar el gran número de aficionados que juegan el ajedrez en Yugoslavia. La afición por este juego es tan grande que queda muy poco detrás del que existe en la Unión Soviética donde el ajedrez es oficialmente apoyado por el mismo gobierno de este país. En Yugoslavia —agregó el señor Najdorf— el ajedrez tiene la simpatía del gobierno y también su apoyo pero no tanto, y en forma oficial, como en la Unión Soviética. Para destacar las cualidades del ajedrez yugoslavo, el señor Najdorf nos ha dicho también que es necesario tener presente las victorias que han obtenido los maestros yugoslavos V. Pirc y S. Gligoric contra el Dr. Euwe y Stahlberg.

Durante su estadía en nuestra Patria el Sr. Najdorf ha tenido la oportunidad de jugar varias simultáneas. Así por ejemplo destaca el caso de la simultánea en Ljubljana, donde jugó contra 40 personas, no obteniendo ni la mitad de los resultados que acostumbra a obtener en juegos parecidos. Por esa razón ha pedido una revancha que se jugó en Bled. Los contrincantes del Sr. Najdorf en este caso eran 20 jóvenes yugoslavos, desde 16 a 20 años de edad. El juego duró más de seis horas y el resultado le fué también esta vez adverso, ya que obtuvo solamente el 58% de éxito, cuando

siempre suele marcar 85-95%. Estos dos juegos, y el tercero contra los militares de Novi Sad, dice el Sr. Najdorf nos pueden demostrar la gran fuerza del ajedrez de Yugoslavia.

Tocando el tema del torneo radial entre los Estados Unidos y Yugoslavia el señor Najdorf ha dicho que él está convencido que el equipo yugoslavo obtendrá un rotundo éxito porque en los últimos tiempos ha manifestado en varias oportunidades sus grandes cualidades. Enseguida agregó que, en lo que se refiere al torneo internacional que tendrá lugar durante el mes de marzo del año en curso en Mar del Plata, y donde tomarán parte 14 naciones, él está convencido que la victoria será de los maestros yugoslavos o del equipo argentino, el cual está integrado por destacadas figuras, como Julio Bolbochán, Rosetto y Gilman. El Sr. Najdorf no tomará parte en este torneo, porque viajará a Budapest, donde se jugará el torneo eliminatorio para el campeonato mundial.

El señor Najdorf no ha tenido palabras para expresar su gratitud y satisfacción por las atenciones que le han prestado nuestras autoridades y la Federación de Ajedrez de la República Federativa Popular de Yugoslavia.

Hablando sobre esto el señor Najdorf nos ha destacado de que ha tenido el gran honor de ser recibido por el mismo Mariscal Tito con quien departió en amable plática un cuarto de hora. Asimismo quiere por ese intermedio agradecer a todas las autoridades de nuestro país, y en es-

pecial modo a las de Novi Sad, por las atenciones que le han dispensado.

En Novi Sad, ha dicho el Sr. Najdorf, se me ofreció un banquete, al cual asistieron también el señor Ministro y el Secretario de la Legación de la República Argentina. Hubo varios discursos en los cuales se ha destacado la amistad que une a Yugoslavia y la República Argentina, como también varios brindis para que esta amistad se vea todavía más fortalecida. Aquí quiero agregar —continuó el Sr. Najdorf— que la representación diplomática de Argentina, en especial modo el Sr. Ministro Canosa, me han dispensado mucha atención durante toda mi estadía.

Con una palabra, terminó el señor Najdorf, todo aquello que he visto en Yugoslavia: el progreso, la potencialidad creciente, sus bellezas naturales, la honradez de la gente, la laboriosidad de todo el pueblo, y finalmente todo aquello sobre lo que me he referido en esta conversación y en varias otras oportunidades, han dejado en mí un imborrable recuerdo y ferviente deseo de volver nuevamente a Yugoslavia. Creo que este día no es lejos ya que Argentina enviará al torneo internacional, que se prepara en Yugoslavia y en el cual tomarán parte 45 naciones, un equipo de cuatro jugadores y dos suplentes. Pueden estar seguros que entre ellos estaré también yo, y en esta ocasión me empeñaré todavía más para conocer a fondo la patria y el pueblo de Udes, para poder aportar de esta manera mi parte en el estrechamiento de los lazos que unen a nuestros dos pueblos.

Electricidad y plomería JOSE RADAN
JOSE RADAN
Bernaldez 1550 Buenos Aires

LASTNA PEKARNA in TRGOVINA JESTVIN "TRIESTINA"
Lastniki:
KUKANJA in BRATA GEC
25 de Mayo 2606 CORDOBA

Dr. Francisco José Cespa
DENTISTA CIRUJANO
Consultas de 15 a 20 hs.
Coronel R. Lista 5098
T. A. 50 - 5782

renje vode v Žlebu, zdaj v pihanje vetrat, ki je loputal s polomljeno okno, gledal skozi okno v pusti breg za hišo, v sonce, ki je bilo predrlo oblake. Duh mu je bil izmučen, zatapljal se je v vrtinec zmedenih mishi.

Ni hotel, da bi ga odpeljali v bolnišnico; temu se je odločno uprl. Bil je prepričan, da bo kmalu umrl, a je hotel umreti doma, biti pokopan za cerkvijo. V duhu je že gledal kamen z napisom: "Tukaj počiva Martin Čedermac..." Uboga Katina! Vse bridnosti so mu bile otopele, se umaknile, le ta skrb je ostala. Zaman mu je skrivala objokane, preplasene oči, da bi ga ne vznemirjala. Zdravnik ga je pogosto obiskoval, posedal ob postelji, gostobesidel in mu v nasmehu kazal bele zobe.

"Zdravljenje dobro napreduje", mu je rekel nekoga dne. "Ko bo trava zazelenela, boste že na nogah."

"Ako bo to res, caro amico (dragi prijatelj), se moram le vam zahvaliti."

"Pol meni, a pol Bogu", se je pobranil zdravnik.

"Glej, glej! Pa sem mislil, da ste framsion."

"Zakaj?" Sicilijanec je pokazal bele zobe. "Res, v vse verujem. Tega ne, da bi pomagale svete podobice, koščki Veronikinega prta in take reči, ki jih pri nas požirajo bolniki. Se pa že

Reinaldo Wasserman
MEDICO
Nazca 2381 U. T. 50-2845

Dr. Hinko Halpern
Specijalist notranjih bolezni
Ordinira vsak dan od 16 do 20 ure
SAN MARTIN 955 - 1 nad. - Dep. C
T. A. 32 - 0285 in 0829

Dr. A. Kirschbaum
Dra. María Kirschbaum
ZOBOZDRAVNIKA
LOPE DE VEGA 3271 T. A. 50-7387

Dr. CONSTANTINO VELJANOVICH
Sala especial para tratamiento del
reumatismo y sala de Cirugía
Atiende: Lunes - Miércoles y Viernes
Pedir hora por teléfono
Defensa 1153 T. E. 34-5319

rajši oklepam znanosti." Čedermac se je veselo zasmejal. Zdravnik ni govoril tjavendan. Čutil je, da se mu počasi, v kapljah vracajo moči. Blodnje so ga popolnoma zapustile, glava se mu je zjasnila. Duh se mu je počasi začel zanimati za okolico. Vedno bolj ga je obvladovala skrb za duhovljane.

Skubina ni bilo več v Lipah, izginil je bil iz dežele. Na njegovo mesto je prišel mlad kaplan okroglega obraza, mirnega pogleda in odkritega nasmeha na ustnicah. Vsako nedeljo je imel v Vrsniku zgodnjemo mašo, dvakrat je maševal tudi čez teden. Vsakikrat je obiskal Čedermaca, mu s tihim, prijetnim glasom priovedoval, kaj se je novega zgodilo v duhovniji. Staro Breškonko je spovedal za smrt, bržkone ne bo učakala nove nedelje. In še in še... Čedermac je željno, s hvaljenostjo sprejemal novice in jih podojal v duhu. Ko je oni nehal priovedovati, mu je bilo, kakor da je utihnila tolazeča godba.

"Prioveduj še kaj!" Mladi kaplan je bil v zadregi; mrščil je obrvi, a se ni mogel ničesar več spomniti. "Kaj pravijo ljudje?" "Nič. Ne morejo verjeti, da bo zmeraj tako." "Ali kaj razumejo? Ali le kaj razumejo?"

"Po večini malo ali nič. Saj sami pravijo. V spovednici jih moramo poučevati. Spovedi se bodo zato zavlekeli," se je nasmehnil kaplan.

Čedermac se je trpko nasmehnil. Bi-lo je, kakor da se pogreza v svojo staro bolečino.

"Morandini moli in bere evangelij slovenski," je pripomnil kaplan.

"Da? On lahko. On to laže stori. Italijan je. Njemu zaradi tega nihče ne bo mogel očitati upornosti; nihče ga ne bo mogel dolžiti veleizdaje."

Čedermaca tiste dni ni mučila samo skrb za dušni blagor duhovljani. Bil je še napol v mrzličnih blodnjah, ko so mu v trenutkih jasne zavesti v strahu begale oči po sobi. Ali so že prišli orožniki? Ne, saj zase se ni bal, nase še mislil ni. Vedno znova je stopal pred oči prizor za hribom, kako se sklanja nad krvavečega Žefa Klinjona in roti Boga, naj ga ohrani živega. Bal se je za vaščane. Potokar, Morandini, Katina, vsi so se mu spopetka izmikali z odgovori. Čemu mu ne povedo resnice?

Izkazalo se je, da je bila njegova bojazen pretirana. Klinjonova rana ni bila nevarna, že po dveh tednih je zapustil bolnišnico. Hvala Bogu! Osurnili so kovača Rakarja. Izvedeli so, da ga ob usodni uri ni bilo doma. čas skupaj; tudi Breškonu "se je zde-

lo", da ga je videl na vasi. Čudili so se, da je Klinjon spremenil svojo pravotno izpoved. Nekdo ga je bil udaril izza skale, pri tisti priči je padel, ni ga mogel prepozнатi. Potem pa se je nenadoma spomnil, da je imel napadalec široke dokolenke in sivo kapo potegnjeno na oči. Opis je kazal na potepuha, ki se je tiste čase klatil po okolici in oropal neko krčmo na samoti. To je bilo le malo verjetno, ker mu nista izginila niti denar niti ura. Ali je bila Žefa tako pretresla bližina smrti in se je bal novega maščevanja? To je rešilo kovača Vane. Že so ga bili odpeljali, a se je zopet vrnil domov. Zaprl se v kovačnico, srditi udareci kladiva so odmevali po vsej Birtič pa je pričal, da sta bila tisti vasi.

Čedermacu je bilo marsikaj neraumljivo. Ako bi hotel razmišljati, bi lahko vse dni in noči mučil duha. Tudi njega so izpraševali. Kaj je vedel povedati? Našel ga je, šel klicat ljudi, to je vse. Bal se je, da ga bodo vprašali, kaj je delal na tisti samoti. Pa ga niso, vedli so se z vso obzirnostjo. Ali ve, ali vsaj sumi, kdo je bil napadalec? Ne! Ni bilo prav, po njegovem ni bilo prav. A naj kovač Vane sam opravi z Bogom in svojo vestjo, on mu ne bo ne sodnik ne birič.

(Nadaljevanje)

PRIMORSKE VESTI

Igračkanje z usodo Tržaškega delavstva

Po trinajstih dneh stavke industrijskih delavcev v Trstu je bil stavkovni odbor prisiljen razglasiti splošno stavko. Dolgo je odlašal s te, nazadnje je moral to storiti. Splošna dvodnevna stavka se je pričela v noči od 13. do 14. februarja. Stavkovno gibanje se je moralo sprožiti samo od sebe, saj živi tržaško delavstvo v prilikah obupne bede. Tržaški delavec zasluži mesečno 24.000 do 27.000 lir, mesečni izdatki za štiričlansko družino pa so dvakrat večji. Neznosne življenske razmere so pritirele položaj tako daleč, da so morali kominformistični Enotni sindikati skupno z reakcionarno Delavske zbornico zbarantati neki referendum zaradi stavke. 85% industrijskih delavcev je glasovalo za stavko. Stavkovni odbor je bil od vsega začetka sumljivo pomirljiv. Namen voditeljev stavke je bil, očiten: organizirati stavko, jo izkoristiti za svoje kapitulantske in oportunistične namene ter paziti, preveč prikrajšani. Industriici pa se niso da ne bi bili kapitalistični delodajenci prav nič zbalj takšne šibke stavke, niso marali pristati niti na najmanjši povšek plače. Delavske množice so postale pozorne na čudno stavko in so same pričele prevezmati pobudo v svoje roke. Sindikalni akcijski odbor je sprožil misel ustanovitve posebnega odbora za pomoč stavkujočim. Nabrane so bile velike količine živil. Delavci cone B STOJ-a so prisikočili na pomoč z velikimi količinami živil. Stavkovni odbor, v katerem so zastopniki Enotnih sindikatov in Delavske zbornice, pa je odklonil to pomoč. Tudi angloameriška vojaška uprava je delala težave pri prevozu živil. To ravnanje je vzbudilo ogorčenje med vsem tržaškim delovnim ljudstvom. Pred poslopjem okupacijske vojaške uprave so se zbrale množice in protestirale zaradi ovir, ki jih dela vojaška uprava pri razdeljevanju živil, ki so prišla za stavkujoče iz jugoslovanske cone STOJ-a.

Ker ni prišlo do nobenega sporazuma pri pogajanju za izboljšanje gmotnega stanja delavcev, je vodstvo stavke sklenilo, da se splošna stavka konča, stavka industrijskih delavcev pa naj bi se nadaljevala. Ne glede na končni izid stavkovnega gibanja, so se tržaške množice že povsem prepričale o izdajalski politiki

Enotnih sindikatov in Delavske zbornice, ki se igračkate z bedo in usodo tržaških delavcev. Jasno je, da si bo tržaško delovno ljudstvo dobro zapomnilo ta sramotni pouk izdajalskih delavskih voditeljev, ki bi delavske zahteve po zvišanju plač zmanjšali na milostno podporo v obliki neredne premije.

BREZ PRESTANKA KRŠIJO MIROVNO POGODOBO

Tržaške ljudske množice so nemalo presenečene ob novici, da sta prevzela funkcije državnega tožilca in prvega predsednika Apelacijskega sodišča v Trstu italijanska funkcionarja Angelo Rivera in Francesco Vitanza. V soglasju z angloameriško zasedbeno oblastjo v Trstu ju je namreč imenovala na to mesto degasperizvabil nerazpoloženje in odsodbo tržaševa vlada v Rimu. Ta postopek je nujno škega delovnega ljudstva, ki je že sito neprestan kršitev določil mirovne pogobe z Italijo.

MED NAŠIM LJUDSTVOM

Prefekt v Gorici je povabil na sestanek predstavnika Demokratične fronte Slovencev v Italiji in jim pojasnil, da ga je rimska vlada pooblastila za pogajanja o vprašanjih, ki jih vsebuje spomenica Demokratične fronte Slovencev, predložena rimske vladi lani v juliju. Navedena spomenica razkriva neenakopravni položaj slovenske manjšine in sistem zapostavljanja Slovencev v Italiji. Slovenski zastopniki so pri goriškem prefektu ostro protestirali zaradi tega, ker degasperijevski oblastniki še niso pričeli izvajati odredbe o narodnih manjšinah v Italiji.

Sodišče v Gorici je preložilo razprave proti uredniku "Soče" Damiru Fajglu, ker je sklenilo, da se razširi otožba tudi na predsednika Slovensko hrvatske prosvetne zveze v Trstu dr. Andreju Budala, ki je napisal članek, v katerem branji pravice slovenske manjšine v Italiji. Članek je bil objavljen v goriški "Soči". D. Fajgl je bil otožen kot odgovorni urednik lista. Pač pa so ga oprostili zaradi nekega drugačnega članka, ki vsebuje kritiko glede na ukrepe reakcionarne oblasti proti slovenski manjšini. Javni tožilec je zaradi tega zahteval obnovno postopka.

Sobe in stanovanja z vso udobnostjo. Par korakov od kopališča Bristol in palače Gran Casino in samo 100 metrov od postaje Estación Nueva del FCNGR. Za naše rojake najugodnejše cene.

ALBERTI 1831 — T. E. 5370
M A R D E L P L A T A

HOTEL
DISO
Lastnica naša rojakinja
AMELIA VIDA KJUDER

Kako se razvija šolstvo na Goriškem

Dokaz in zgled ljudske prosvetne vremene je razvoj šolstva v goriški oblasti. Primorsko ljudstvo je takoj po kapitulaciji Italije začelo samo odpirati šole in je bilo samo oktobra 1943 odprtih 11 osnovnih šol, v prvih mesecih 1944 nad 274 osnovnih šol, v pivškem okrožju pa celo ena srednja šola. Zaradi pomanjkanja kvalificiranih učnih moči so poučevali v mnogih šolah tudi ljudje, ki so pomanjkanje strokovne izobrazbe uspešno premagovali s svojo požrtvovalnostjo. Tuji okupatorji in izdajalci so ustanavljali šole, a je ljudstvo, ki je bilo 25 let brez svojih šol, te šole povsod odklanljajo. Ob osvoboditvi je bilo v oblasti 297 osnovnih šol z 19.863 učencih in 419 učitelji in 5 srednjih šol z 971 dijaki in 43 učnimi močmi.

Po osvoboditvi je bilo treba dati šolstvu dobre temelje in mu zagotoviti organizacijski razvoj. To je bilo težko delo, kajti četrtina šolskih poslopij je bila porušena, inventar pa izropan. Ugotoviti je bilo treba tudi znanje otrok ter jih poznanju opredeliti. Po enomesecni preizkušnji je bilo na primer v osnovni šoli v Zagorju na Krasu ugotovljeno, da 44 otrok ne obvlada snovi prvega razreda. Prav tako tudi večje število otrok iz drugih razredov ni obvladalo učne snovi. To so bile posledice italijanskega šolstva.

Danes je v oblasti 298 osnovnih šol, 17 sedemletkih, 2 popolni gimnaziji in 8 nižjih gimnazij, učiteljišče, 18 šol za učence v gospodarstvu, 3 industrijske in 4 glasbene šole. Ob osvoboditvi je bilo 61 porušenih, 79 poškodovanih in 93 dobrih šolskih poslopij, danes pa je 217 dobrih šolskih poslopij, porušene zgradbe pa so le v okrajih, ki ne pridejo v poštev kot šolska središča in kjer šole ne bodo obnovljene. V oblasti je tudi 12 domov igre in dela, od katerih je den sezonski. V domovih je 347 predšolskih in 58 šoloobveznih otrok.

Ob koncu petletke bi moralo biti 75 odstotkov šolske mladine deležno srednješolske izobrazbe, v goriški oblasti pa je te izobrazbe deležno 31 odstotkov, čeprav se je število mladine, ki ima več kot osnovnošolsko izobrazbo, dvignilo po osvoboditvi že za 175 odstotkov. Uspehi sedemletki so različni, kar je precej odvisno od kvalifikacije učiteljskega zbora. V oblasti še ni dovolj učiteljev z višje pedagoške šole in jih morajo nadomeščati osnovnošolski učitelji in celo učitelji tečajnikov. Socialni sestav dijaštva daje naslednjo sliko: delavcev 1281, malih kmetov 854, srednjih kmetov 489, velikih kmetov 67, nameščencev 683, ostalih pa 634. Srednje šole obiskuje 3759 dijakov, na njih pa poučuje 119 učnih moči. V 14 dijaških domovih je 1656 dijakov.

8. marec, mednarodni dan „MATERE“ proslavlja jugoslovanske žene z novimi zmagami

Zaščita matere in otroka v socialistični Jugoslaviji

Skrb za delovnega človeka in za ženo-mater je zagotovljena z Ustavom ter z vrsto uredb Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Higijenični in lepo urejeni Domovi igre in dela, jasli, otroške klinike, posvetovalnice za matere, veliko število na novo odprtih ustanov, namenjenih zdravstveni zaščiti matere in otroka, vse to najbolj dokazuje, da izdane uredbe niso ostale le na papirju ampak da so v kratkem času zaživele. V dveh letih po vojni je bilo v Jugoslaviji odprtih 2558 naštetih ustanov, pred vojno pa jih je v vsej državi bilo le 295.

V razdejani in opustošeni deželi, kjer je bilo med vojno uničenih 82% od že tako nezadostnega števila zdravstvenih ustanov, ni bilo lahko ob velikem pomanjkanju sanitetnega materiala in strokovnega kadra vse to ne le nadoknadi, ampak celo preseči. Požrtvovalno delo strokovnjakov je ob velikem razumevanju in pomoči ljudske oblasti, pa tudi ob sodelovanju večine prebivalstva, pokazalo odlične rezultate. Smrtni slučaji pri porodih so se zmanjšali na minimum. Tudi umrljivost otrok izpod desetih let starosti, ki je v stari Jugoslaviji v letih 1930—1934 znašala 44,5%, naglo pada. Množično umiranje v stari Jugoslaviji je izenačilo njihov položaj z najbednejšo deco na svetu iz kolonialnih in polkolonialnih dežel Indije in Ceylona. Danes pa se socialistična Jugoslavija tudi v tem pogledu hitro dviga iz podedovane zaostalosti.

V oktobru preteklega leta je vlada izdala še eno uredbo, ki zaposleni materi v marsičemu omogoča pravilno nego otroka. Med najvažnejšimi odločbami te uredbe lahko omenimo sledeče:

Dopust po porodu se ženi podaljša tudi v primeru predčasnega poroda, in

sicer za toliko, kolikor je dopusta pred porodom manj porabila.

Ce je ženi po zdravnikovem nasvetu potrebno lažje delo od onega, ki ga stalno vrši se ji mora začasno dodeliti lažje delo, pri čemer pa zadrži isto plačo.

Po dovršenem šestem mesecu nosečnosti pa do vstetega osmege dojenja mati ne more biti poslana na terensko delo, ki bi oviralo pravilno nego in s tem razvoj dojenčka.

V primeru da otrok v starosti izpod 3 let teže zbole, ima mati pravico vzeti plačan dopust, da bi lahko otroku posvetila potrebno nego.

Zelo važne so tudi odločbe o denarni pomoči za dojenčkovo opremo in o denarni pomoči za pojačanje hrane dojenči matér. Predvidena je tudi pomoč družinam z večjim številom otrok.

Za pravilno izvrševanje teh uredb skrbi Svet za zaščito matere in otroka, pri odboru za socialno skrbstvo. Za voditelje ustanov in podjetij, ki se ne bi ravnali po predpisanih uredbah, so predvidene visoke kazni.

Pri izvajaju odločb Zvezne vlade Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki se nanašajo na matere in otroka, je državnim organom v veliko pomoč Antifašistična fronta žena, množična organizacija s 3,800.000 članicami. Mnoge od njih so aktivno sodelovali v Narodnoosvobodilni borbi in s tem doprinesle k svobodi in enakopravnosti vseh žena Jugoslavije.

Tudi žene Jugoslavije, ki so v borbi proti fašizmu žrtvovale stotisoč svojih otrok, najdražje kar mati more dati, so doživele napad moskovskih revisionistov. Na plenumu Mednarodne demokratične fronte žena so bile jugoslovanske predstavnice izključene iz organizacije kot "vohunke imperialisti-

HOTEL
DISO
Lastnica naša rojakinja
AMELIA VIDA KJUDER

ALBERTI 1831 — T. E. 5370
M A R D E L P L A T A

Tiskarna "Córdoba"
Tiskarsko podjetje naših rojakov
Ferfolja, Baretto & Paškulín
Izvršuje vsakvrstna tiskarska dela
Gutenberg 3360 **T. A. 50 - 3036**
Nasproti postaje tramvaja Lacroze na Avenida San Martín
BUENOS AIRES

LA VOZ ESLOVENA

EDITADO POR EL CONSORCIO DE LA VOZ ESLOVENA

stičnih držav". Vendar žen Jugoslavije ne more izključiti iz demokratične fronte noben dekret in nobena uredba. One so v dolgi in težki borbi dokazale, kako čvrsto so povezane s to fronto in priborile so si same častno mesto med naprednimi ženami vsega sveta. Danes pa dajejo vse svoje sile za čim hitrejšo zmago socializma v svoji domovini, nadalje dajejo borbo za enotnost mednarodnega demokratičnega ženskega gibanja in vzgajajo mlado pokolenje Jugoslavije v naprednem duhu, v ljubezni do resnice, ki bo zmagala.

Primorske vesti

SLOVENCEM MESTO V DEŽELNEM ZBORU

Izvršni odbor Demokratične fronte Slovencev v Gorici je izrazil na svojem zasedanju zahtevo, da je treba vključiti v zakonski osnutek za deželne zborske volitve poseben člen, ki naj zagotovi Slovencem v Italiji določeno število zastopnikov v deželnem zboru ne glede na število oddanih slovenskih glasov. Izvršni odbor se sklicuje pri utemeljevanju te svoje zahteve na določbe čl. 6 italijanske ustave. Radovedni smo, kako dolgo bo treba čakati na odgovor.

**Restavracija IVANČIČ RUDOLF
IVANČIČ RUDOLF**
Añasco 2622

PRODAJALNA - TOBAKARNA

Prodaja raznih časopisov, revij, slavičic ter raznovrstnega moškega in ženskega perila

VLADIMIR BENKO

Avda. Francisco Beiró 5709
VILLA DEVOTO - BUENOS AIRES

HERRERIA DE OBRAS

BRATA RIJAVEC

Izdeluje vsa v stroku spadajoča dela
Segurola 1608-14 T. E. 67-6250
Buenos Aires

Mehanična delavnica
JOSIP HLAČA
Villa Real 140 J. Ingenieros - T.E. 757-640

Mercado "LAS MAGDALENAS"
CARNICERIA RAUBAR
Puestos 21, 24, 25 - Avda. Fco. Beiró 5276

SLOVENSKA TRGOVINA IN DELAVNICA SIVALNIH STROJEV

Izvršujem popravila na domu.

MARIO SAUNIG
Tinogasta 5436
in 5351
T. E. 64 - 2857

FILOMENA BENES de BILEK
SLOVENSKA BABICA
Lima 1217, Buenos Aires, T. E. 23-3889

Hostería "LOS CLAVELES"

GOSTILNA IN PRENOČIŠČE ZA LETOVIŠČARJE
"LA FALDA" - Sierras de Córdoba

Lastnik: MIRO in NADINA MERKUŽA

DIRECCION - PROYECCION - CONSTRUCCION

ROBERTO F. LEVPUŠČEK

TECNICO CONSTRUCTOR

Cálculos de estructuras metálicas y hormigón armado en general.

PLANOS — TRAMITES — FIRMA

Escritorio:

Calderón 3062 T. E. 50 - 6037
Buenos Aires

Dobro poznana

Heladería "MARIO"

prodaja sladoleda in likerjev
se priporočajo

ZOBEC, PEČENKO in MEDVEŠČEK

Ituzaingó 895

MERLO FCNDFS

GLUHI NA ZAHTEVO PO DVOJEZIČNOSTI

Štirje slovenski občinski svetniki v goriskem občinskem svetu, člani Demokratične fronte Slovencev, so že pred meseci predlagali, naj bi pričeli razpravljati o dvojezičnosti. Pri vhodih v javne urade naj se po njihovem predlogu namestijo tablice z dvojezičnimi napisi. V uradih naj bi bili nastavljeni ljudje, ki so veči slovenščine ter italijanščine. Na sejah občinskega sveta v Gorici naj bi bil navzoč tolmač, da bodo slovenski občinski svetvalci lahko spregovorili v svoji materinščini. Toda večina goriškega občinskega sveta je ostala globla za te upravičene, naravne zahteve predstavnikov slovenskega delovnega ljudstva. Slovenci se svojim pravicam ne bomo nikdar odrekli, saj vsebuje obveznosti ob podpisu mirovne pogodbe glede razvoja Slovencev, ki so prišli z novo razmejitvijo pod Italijo.

Tudi v Podgori otroci slovenskih staršev ne smejo v slovensko šolo, v italijansko pa nočejo. Šolski oblastniki bi radi odločali o usodi slovenskih otrok proti volji njihovih staršev. Čas je, da preneha zastraševanje optantov in vseh onih, ki imajo obrtna dovoljenja.

Franc Štekar
STAVBINSKI PODJETNIK

Ramón L. Falcón 6371
U. T. 64-3084

Krojačnica LEOPOLD UŠAJ

*
Avda. FRANCISCO BEIRO 5380, Dep. 2
T. A. 50-4542
VILLA DEVOTO

MIZARSKA DELAVNICA
"LA PRIIMERA"

PETER JONKE

Lastnik:
Izdeluje vsa v stroku spadajoča dela
Pasos Los Andes - Rio Ceballos
CORDOBA

RADIO

Izdelovanje novih aparatov ter
vsakovrstna popravila izvršuje

JAKOB KREBELJ

Cespedes 3782 (vogal Avda. Forest)
T. E. 54 - 4650

TRGOVINA JESTVIN

Srečko Turel

TRELLES 1402 U. T. 59-4104

FOTO - ARTE MACOS

Najpopularnejši na Dock Sudu
Facundo Quiroga 1825 T. E. 22-8827

KROJAČNICA "LA TRIESTINA"

izdeluje po najmodernejšem kroju

DANIJEL KOSIC

Calderón 3098 T. E. 50-6228

Devoto - Buenos Aires

ZELEZO - BETONSKO PODJTJE

RUDOLF KOMEL

za načrte in preračune

Bernaldez 1635 T. E. 67-1411

Recreo "Europa"

Pripraven za nedeljske izlete v Tigre.
Prevoz s postaje Tigre F.C.N.G.B. do
recrea in nazaj
Lastnika:

BRATA ROVTAJR

Tigre F.C.N.G.B. T. E. 749-589

Rio Carapachay

Kadar se želite naužiti čistega krodskega zraka in se v miru odpočeti,
se obrnite na

Hostería "LOS ALPES"

lastnik PETER JONKE, Rio Ceballos
Córdoba

Izvrstna postrežba in zmerne cene!

EDINA SLOVENSKA STAVBENIKA
v Saavedri

ANDREJ BOŽIČ in SIN
Teknična konstruktorja
Ruiz Huidobro 4554-58 T. E. 70-6112

TRADUCTOR PUBLICO

Esloveno, servio-croata, checoeslo-vaco y demás idiomas europeos.
Extracciones de partidas para
jubilaciones.

San Lorenzo 937, Rosario (Sta. Fé)

K R O J A Č N I C A

Franc Melinc

Paz Soldam 4844 U. T. 59-1356
Buenos Aires

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO
kovinska okna in polkna

FRANC BANDELJ

Avda. de los Incos 5021 T. E. 51-5164

SLOVENSKA JURIDIČNA
PISARNA

Odškodnine, odslovitve, nezgode, dediščine in vse sodnijske tramitacije
Uradne ure od 18 do 20

Diagonal Norte 1119 — Piso 8
(nasproti obelisku) Escritorio 828
T. E. 35-6248 Buenos Aires

RESTAVRACIJA "PRI ŠKODNIKU"

Lastnik Jožef Škodnik

Añasco 2652 T. E. 59-8995

SPLOŠNO STAVBENO MIZARSTVO
ANTON FORNAZARIĆ

Espeña 558 - J. Ingenieros - T. E. 757-271

JUGOSLOVANSKA GOSTILNA
Pripravni prostori za krogljanie

JANKO POLIAK

Ituzaingó 4267 J. D. PERON

PREVOZNO PODJETJE "GORICA"

LOJK FRANC

Villaroel 1476 T. E. 54-5172

KROJAČNICA CIRIL PODGORNIK
Timogasta 5206 Buenos Aires

CALEFACCION

CIRIL PLESNIČAR

Calle Tronador 3203, T. E. 70-6166

Buenos Aires

Krojačnica Stanislav Maurič

VELIKA IZBIRA MODERNIH OBLEK

TRELLES 2642

T. A. 59 - 1282

HOTEL „PRIMAVERA“

Poleg kopališča — Odprt celo leto — Cene zmerne
Oskrbujeta lastnika

EDWARD GOMIZELJ in **ZORA LAH**

Avda. LURO 2525 **MAR DEL PLATA** T. E. 8425

Talleres Gráficos "Córdoba", Gutenberg 3360, Buenos Aires